

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Mămăligă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

DECIZIE

05 iunie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursurile declarate de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și de către Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Rotaru împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”, intervenienți accesorii Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină privind încasarea indemnizației unice, repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 09 august 2017 Viorel Rotaru a adresat cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” (în continuare SA „Moldtelecom”) privind încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică în cazul reducerii capacității de muncă, a sumei de 132 113,44 lei cu titlu de prejudiciu material pentru tratament și protezare cât și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că în anul 2007 a fost angajat la SA „Moldtelecom”. La 07 septembrie 2015, activând în calitate de cablator-lipitor, a fost victima unui accident de muncă grav, fapt constatat prin procesul-verbal nr.C-2015-PVA-1 89, întocmit de către Inspectoratul Muncii, la 06 octombrie 2015.

A susținut că urmare a acestui accident de muncă a rămas invalid XXX, i-a fost vătămată grav starea sănătății, căzând de la înălțime a primit multe leziuni (contuzie cerebrală, factura bazei craniului, factura închisă a radiusului distal pe stînga, factura maxilarului superior LeFort2 pe stînga cu implicarea boitei și planșeului orbitei stîngi, plăgi multiple faciale), fapt care se probează prin extrasul din fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 15769 și extrasul din fișa nr.1 1761.

A menționat că imediat după accidentul de muncă a fost internat în spital unde s-a aflat o perioadă îndelungată de timp, iar nici pînă în ziua de azi nu s-a recuperat și niciodată nu se va recupera. Urmare a accidentului de muncă grav suportat, a avut cheltuieli pentru tratament medical. La fel, urmare a accidentului de muncă a

rămas practic fără dinți în gură, fiind necesară protezarea dentară, care la fel necesită cheltuieli bănești.

Conform certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr.199258, eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a fost încadrat în grad de dizabilitate accentuat, fiind păstrată capacitatea de muncă doar în proporție de 40%, pierderea capacității de muncă fiind de 60%.

A invocat că s-a adresat către pârât cu mai multe cereri prin care a solicitat acordarea unui ajutor și plata sumelor ce se cuvin în acest caz din contul angajatorului, dar inițial SA „Moldtelecom” a dispus achitarea indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă în sumă de 187 698 lei, fără a ține cont probabil din greșeală că 40% este capacitatea de muncă rămasă, iar 60% este capacitatea de muncă pierdută. Totodată, nu a primit integral nici suma de 187 698 lei, fiind reținute careva impozite din suma respectivă, însă conform legislației fiscale în vigoare din sumele respective nu se rețin careva impozite, iar alte sume pentru tratament și protezare nu i-au fost recuperate.

Prin cererea prealabilă a solicitat achitarea integrală a indemnizației unice pentru pierderea a 60% din capacitatea de muncă ca urmare a accidentului de muncă grav suferit în calitate de salariat al SA „Moldtelecom” și a sumelor achitate pînă la momentul pentru tratament medical și protezare în mărime de 132 113,44 lei.

Prin scrisoarea nr.01-08-01/3830 din 27 martie 2017, la care a fost anexat și ordinul nr.79-R din 24 martie 2017, a fost informat că în baza ordinului nr.288-R din 08 noiembrie 2016 i s-a acordat indemnizația unică pentru pierderea capacității de muncă în mărime de 187 698 lei, cu reținerea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală 4,5%. La fel, i s-a comunicat că procentul pierderii capacității de muncă a fost indicat de el personal 40%, iar suma indemnizației la fel a fost coordonată, însă reieșind din ultimele precizări referitor la faptul că gradul de pierdere a capacității de muncă este de 60% și nu de 40%, SA „Moldtelecom” și-a asumat obligația de a efectua recalculul într-un termen restrîns, fapt despre care va fi informat suplimentar. Totodată, i s-a refuzat acordarea ajutorului financiar pentru tratament și protezare din motiv că documentele confirmative nu sunt întocmite corespunzător, invocând că lipsesc îndreptările medicului de profil din instituțiile medicale de stat, iar pe planul de tratament nu este indicat numele medicului, nu este aplicată ștampila instituției, sumele indicate în planul de tratament nu sunt conform catalogului tarifelor unice pentru serviciile medico-sanitare, nu este argumentată decizia de a efectua tratamentul într-o instituție medicală privată.

Potrivit ordinului SA „Moldtelecom” nr.79-R din 24 martie 2017 pârâtul urmează să efectueze plata indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă în mărime de 92 448 lei, cu reținerea din suma respectivă a plăților conform pct.25 din hotărârea Guvernului RM nr.513 din 11 august 1993. Astfel, din suma de 92 448 lei a primit la contul de card, la 16 mai 2017, suma de 88 287,84 lei.

A susținut că pînă la data depunerii acțiunii în instanța de judecată nu a primit careva sume cu titlu de recuperare a prejudiciului pentru tratament și protezare din care considerente a fost nevoit să se adreseze cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Consideră că, contrar prevederilor art.18 al Legii nr.186 din 10 iulie 2008 privind securitatea și sănătatea în muncă, pârâtul ilegal i-a reținut din suma achitată cu titlu de indemnizație unică 4,5% cu titlu de primă de asigurare obligatorie de

asistență medicală. Conform pct.3 din Anexa nr.3 la Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la modul, mărimea și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, nu se calculează primele de asigurare obligatorie de asistență medicală stabilite în formă de contribuție procentuală din sumele compensatorii, în limitele stabilite de legislație (diurnele de deplasare și sumele plătite în locul diurnelor, compensarea prejudiciului cauzat angajaților prin mutilare sau prin vătămare a sănătății în procesul muncii), cu excepția compensației pentru concediul nefolosit în caz de concediere. Indemnizația unică pentru pierderea capacității de muncă este o compensare pentru prejudiciul cauzat în calitate de angajat prin mutilare și vătămare a sănătății în procesul muncii, astfel urmează a fi încasat de la pârât suma de 12 606,57 lei, care nu i-a fost achitată cu titlu de indemnizație unică pentru pierderea capacității de muncă.

La fel, a invocat că conform art.329 Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă. Urmare a accidentului de muncă suferit a suportat pînă în prezent cheltuieli pentru medicamente și proteze în mărime de 132 113,44 lei, care prin prisma art.1418 Codul civil, acestea urmează a fi reparate de către angajator.

Prin cererea prealabilă din 03 martie 2017 a solicitat achitarea sumelor, însă i s-a refuzat pe motiv că nu era oportună alegerea unei instituții private în detrimentul celei de stat pentru efectuarea protezării dentare.

Consideră că refuzul pârâtului este ilegal, deoarece nici un act normativ nu prevede o asemenea obligație, iar art.25 din Legea ocrotirii sănătății, garantează dreptul la libera alegere a medicului fie dintr-o instituție publică, fie privată, prin urmare și-a ales instituția care i-a dat speranță și a acceptat tratamentul său.

Prin cererea de majorare a pretențiilor din 20 februarie 2018 reclamantul a solicitat încasarea din contul SA „Moldtelecom” în beneficiul său a prejudiciului material pentru tratament și protezare în mărime de 135 745,07 lei și prejudiciul moral în mărime de 200 000 lei (f.d.55-56, vol.I).

Prin încheierea protocolară din 01 februarie 2018 au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii Compania Națională de Asigurări în Medicină și Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.197, vol.I).

Prin hotărîrea din 11 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis în parte cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Rotaru împotriva SA „Moldtelecom”, intervenienți accesorii Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină privind încasarea indemnizației unice, repararea prejudiciului material și moral.

S-a încasat din contul SA „Moldtelecom” în beneficiul lui Viorel Rotaru, suma de 135 745,07 lei cu titlu de prejudiciu material suportat pentru tratament și protezare, suma de 70 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 10 000 lei pentru asistență juridică, iar în total suma de 215 745,07 lei.

S-a încasat din contul SA „Moldtelecom” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 6472,35 lei.

În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Ion Dodon în interesele lui Viorel Rotaru.

S-a admis cererea de apel declarată de SA „Moldtelecom”.

S-a casat hotărîrea din 11 iulie 2018 a Judecătorei Chişinău, sediul Centru în partea încasării prejudiciului moral, emiţînd o hotărîre nouă prin care s-a respins ca nefondat capătul de cerere depus de Viorel Rotaru privind încasarea prejudiciului moral.

S-a micşorat suma încasată de la SA „Moldtelecom” la buget cu titlu de taxă de stat de la 6472,35 lei pînă la 4072 lei, în rest, hotărîrea s-a menţinut.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel, a constatat că, că prima instanţă just a concluzionat de a încasa de la SA „Moldtelecom” în beneficiul lui Rotaru Viorel suma de 135 745,07 lei cu titlu de prejudiciu material suportat pentru tratament şi protezare şi întemeiat a respins capătul de cerere privind încasarea sumei 12 606,57 lei, care a fost reţinută din suma îndemnizaţiei unice cu titlu de primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

A menţionat că argumentele reprezentantului pârâtului expuse şi în cererea de apel, precum că documentele confirmative nu sunt întocmite corespunzător şi lipsesc îndreptările medicului de profil din instituţiile medicale de stat, că sumele indicate în planul de tratament nu sunt conform Catalogului tarifelor unice pentru serviciile medico-sanitare, că nu este motivată decizia de a efectua tratamentul într-o instituţie medicală privată, nu pot fi reţinute drept temei de respingere a pretenţiei privind repararea prejudiciului material, drept care este garantat prin lege.

Cu referire la pretenţiile reclamantului privind încasarea sumei în mărime de 200 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, a stabilit ca fiind eronată concluzia primei instanţe în acest sens or, potrivit prevederilor art.329 Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material şi cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligaţiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Prin urmare, prevederile Codului muncii, ce au caracter special, faţă de prevederile Codului civil, nu stipulează expres obligaţia angajatorului de a compensa prejudiciul moral în cazul din speţă, or, angajatorul nu a discriminat salariatul sau l-a privat ilegal de posibilitatea de a munci. Din aceste considerente, Colegiul civil consideră că pretenţia cu privire la repararea prejudiciului moral, urmează a fi respinsă ca nefondată.

A constatat că analizând aportul avocatului la soluţionarea cauzei, timpul şi munca depusă de avocat, rezultatul obţinut, justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză şi complexitatea cauzei, prima instanţă corect a admis solicitarea reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată, urmînd a se încasa din contul SA „Moldtelecom” în beneficiul lui Viorel Rotaru cheltuielile de judecată în mărime de 10 000 lei.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat, ţinînd cont de prevederile art.3 al Legii taxei de stat nr.1216 din 03.12.1992, a reţinut că, 3 % din cuantumul pretenţiilor admise reprezintă 4072 lei (135 745,07 lei x 3%), respectiv urmează a fi micşorată suma încasată de prima instanţă de la SA „Moldtelecom” la buget cu titlu de taxă de stat de la 6472,35 lei pînă la 4072 lei.

La 01 martie 2019 SA „Moldtelecom”, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curţii de Apel Chişinău, solicitînd modificarea deciziei instanţei de apel şi a hotărîrii instanţei de fond în partea încasării din contul SA „Moldtelecom” în beneficiul lui Viorel Rotaru a sumei de 135 745,07 lei cu titlu de prejudiciu material suportat pentru tratament şi protezare prin micşorarea sumei de

la 135 745,07 lei pînă la 65 232,70 lei, în rest decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău de menținut, fără modificări, cît și încasarea din contul lui Viorel Rotaru a taxei de recurs în mărime de 1059,18 lei.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2), lit.c) Cod de procedură civilă.

A motivarea recursului a menționat că conform extraselor din fișa medicală, intimatul s-a tratat staționar în perioada de timp 07 septembrie 2015 – 23 septembrie 2015 în Instituția Medico Sanitară Publică „Institutul de medicină Urgentă”, iar conform extrasului din fișa medicală N11761 în perioada de timp 21 decembrie 2016 – 29 decembrie 2016, intimatul a fost investigat parțial ambulatoriu în staționar la Spitalul Clinic Municipal „Sf. Arhanghel Mihail”, mun.Chișinău. deci, bonurile de plată pentru medicamentele procurate de intimat în perioada de tratare în staționar în instituțiile medicale, nu pot fi puse pe seama SA „Moldtelecom” ci pe seama acestor instituții medicale, care urmau să asigure din timp aprovizionarea acestor instituții cu medicamentele procurate de reclamant în perioada tratării în staționar.

A susținut că bonurile de plată în sumă totală de 1349,37 lei urmau a fi excluse de instanțele de judecată din suma adjudecată de 135 745,07 lei.

A indicat că instanțele de judecată nu au apreciat la justa valoare și bonurile de plată eliberate de SRL „Omni Dent” cu mențiunea hirurgie – credit în sumă totală de 80 560 lei or, aceste bonuri contravin tarifului unic pentru hirurgie inclus în Catalogul tarifelor unice pentru serviciile medico sanitare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1020 din 29 decembrie 2011, Anexa nr.3, care potrivit pct.4 din capitolul II, sunt valabile pentru toate instituțiile medico-sanitare publice inclusiv și cele private. Astfel, suma cheltuielilor pentru intervenții chirurgicale constituie nu suma de 80 560 lei dar 11 397 lei, ca urmare suma adjudecată cu titlu de prejudiciu material suportat pentru tratament și protezare urmează a fi micșorată pînă la 65 232,70 lei.

La 14 martie 2019 Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon, a declarat recurs împotriva deciziei 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel și anume în partea admiterii cererii de apel depuse de SA „Moldtelecom” și respingerea cererii de apel depusă de Viorel Rotaru precum și casarea parțială a hotărîrii instanței de fond și anume în partea respingerii cererii lui Viorel Rotaru privind încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică pentru reducerea capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă, cu pronunțarea în această a parte a unei hotărîri noi prin care să fie admisă cererea lui Viorel Rotaru privind încasarea de la SA „Moldtelecom” a prejudiciului moral în cuantumul stabilit de prima instanță în mărime de 70 000 lei, la fel prin care să fie admisă cererea cu privire la încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică pentru reducerea capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a aplicat, deși urma să aplice prevederile legii în vigoare la momentul faptelor și anume pct.3 din Anexa nr.3 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (sau după caz, prevederile art.20 din Codul fiscal) și să constate legalitatea și temeinicia cerinței reclamantului privind încasarea sumei de 12 606,57 lei.

A susținut că concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cerinței de încasare a prejudiciului moral așa cum art.329 Codul muncii, nu prevede expres

obligăția angajatorului de a repara prejudiciul moral cauzat salariatului, este una eronată și bazată pe interpretarea greșită a legislației naționale or, posibilitatea acordării despăgubirilor morale solicitate de salariați în cadrul conflictelor de muncă este recunoscută, în mod expres, atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

A menționat că la examinarea cauzei de către instanța de apel nu au fost aplicate, deși urmau a fi aplicate și să fie interpretate corect, pct.3 din Anexa nr.3a Legii nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (în vigoare la data realizării raportului juridic litigios), art.20 din Codul fiscal, art.329 alin. (1) Codul muncii coroborat cu art.5 lit.k), art.9 lit.n), și 10 lit.p), art.327 Codul muncii.

Prin referința depusă la 11 aprilie 2019, Compania Națională de Asigurări în Medicină a solicitat respingerea recursului declarat de Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon cu menținerea hotărârii din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 12 martie 2019 (f.d. 31, vol.II).

Astfel, recursul declarat de SA „Moldtelecom” la 01 martie 2019 și recursul declarat de către Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon la 14 martie 2019, se consideră a fi depuse în termen.

Prin încheierea din 15 mai 2019 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” și de către Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon, au fost considerate admisibile.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit prevederilor art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În corespundere cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererile de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon, urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, iar recursul

declarat de SA „Moldtelecom” urmează a fi respins ca neîntemeiat, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a), c), alin. (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care, instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, între Viorel Rotaru în calitate de salariat și SA „Moldtelecom” în calitate de angajator, s-au aflat în raporturi de muncă.

La 07 septembrie 2015, reclamantul Rotaru Viorel, exercitând atribuțiile de serviciu de cablator-lipitor, în timp ce executa lucrările pe porțiunea de drum public din or.Sîngera, str.Autogării, 12, unde au fost instalați piloni cu linii telefonice aeriene, a suferit accidentul în urma căderii de la înălțime, fapt constatat prin procesul-verbal nr.C-20158-PVA-1 89 privind cercetarea accidentului de muncă grav, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii, la 06 octombrie 2015 (f.d.7-9, vol.I).

Potrivit procesului-verbal nr.C-20158-PVA-189 privind cercetarea accidentului de muncă grav, întocmit de Inspectoratul de Stat al Muncii la 06 octombrie 2015, s-a stabilit că în urma căderii, Viorel Rotaru a primit leziuni corporale grave, fiind indicată diagnoza vătămării organismului traumă cranio-cerebrală închisă, contuzie cerebrală și fractura maxilei, iar cauza producerii accidentului s-a indicat tolerarea abaterilor de la respectarea normelor de securitatea muncii.

În urma accidentului de muncă din 07 septembrie 2015, Viorel Rotaru a suferit leziuni, fiind vătămată grav starea sănătății, constând în contuzie cerebrală, fractura bazei craniului, fractura închisă a radiusului distal pe stînga, fractura maxilarului superior LeFort2 pe stînga cu implicarea boitei și planșeului orbitei stîngi, plăgi multiple faciale, după cum rezultă din extrasul din fișa medicală a bolnavului de staționar nr.15769 și extrasul din fișa medicală nr.11761 (f.d.10-11,12, vol.I).

Conform certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr.199258, eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, Viorel Rotaru a fost încadrat în grad de dizabilitate accentuat, fiind păstrată capacitatea de muncă doar în proporție de 40%, astfel pierderea capacității de muncă fiind de 60% (f.d.13-14, vol.I).

După producerea accidentului de muncă reclamantului Rotaru Viorel i s-a stabilit gradul XXX (f.d.15).

La 03 martie 2017, după achitarea indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă în sumă de 187 698 lei, reclamantul Rotaru Viorel s-a adresat

către SA „Moldtelecom” cu cerere prealabilă, prin care a solicitat achitarea indemnizației unice pentru pierderea a 60% din capacitatea de muncă urmare a accidentului de muncă grav suferit în calitate de salariat la SA „Moldtelecom” și a cheltuielilor suportate pentru tratament medicamentos și protezare în mărime de 102 556 lei, și plata pentru protezarea pe care urma să o primească, de 136 080 lei (f.d.31-32, vol.I).

Prin răspunsul nr.01-08-01/3830 din 27 martie 2017 SA „Moldtelecom” a informat reclamantul că în baza ordinului nr.288-R din 08 noiembrie 2016 i s-a acordat indemnizația unică pentru pierderea capacității de muncă în mărime de 187698 lei, cu reținerea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală 4,5%, conform legislației în vigoare. La fel, i s-a comunicat că procentul pierderii capacității de muncă a fost indicat de el personal în adresarea din 13 octombrie 2016, în mărime de 40%, în baza căruia a fost efectuat calculul indemnizației, iar suma indemnizației la fel a fost coordonată, însă reieșind din ultimele precizări referitor la faptul că gradul de pierdere a capacității de muncă este de 60% și nu de 40%, SA „Moldtelecom” și-a asumat obligația de a efectua recalculul într-un termen restrâns, fapt despre care va fi informat suplimentar. Totodată, referitor la acordarea ajutorului financiar necesar pentru tratament și protezare SA „Moldtelecom” i-a comunicat că cererea nu se admite pe motiv că documentele confirmative atașate la cerere nu sunt întocmite corespunzător și lipsesc îndreptările medicului de profil din instituțiile medicale de stat, pe planul de tratament (protezare) nu este indicat numele de familie și prenumele medicului și ștampila instituției, iar sumele indicate în planul de tratament nu sunt conform Catalogului tarifelor unice pentru serviciile medico-sanitare, nu este motivată decizia de a efectua tratamentul într-o instituție medicală privată, astfel acordarea ajutorului material urmează a fi soluționată după înlăturarea neajunsurilor.

Prin ordinele SA „Moldtelecom” nr.79-R din 24 martie 2017 și nr.288- R din 08 noiembrie 2016 s-a stabilit lui Rotaru Viorel suma indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă în mărime de 92 448 lei și 187 698 lei, iar în total 280 146 lei.

Înaintînd prezenta cerere de chemare în judecată, Viorel Rotaru a solicitat încasarea din contul SA „Moldtelecom” a sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică în cazul reducerii capacității de muncă, a sumei de 135 745,07 lei cu titlu de prejudiciu material pentru tratament și protezare, a prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei cît și a cheltuielilor de judecată.

Instanțele ierarhic inferioare au adoptat hotărîre și la 11 iulie 2018 prin hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis în parte cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Rotaru împotriva SA „Moldtelecom”, intervenienți accesorii Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină privind încasarea indemnizației unice, repararea prejudiciului material și moral.

S-a încasat din contul SA „Moldtelecom” în beneficiul lui Viorel Rotaru, suma de 135 745,07 lei cu titlu de prejudiciu material suportat pentru tratament și protezare, suma de 70 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 10 000 lei pentru asistență juridică, iar în total suma de 215 745,07 lei.

S-a încasat din contul SA „Moldtelecom” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 6472,35 lei.

În rest, pretențiile s-au respins ca neîntemeiate (f.d.207-227, Vol.I).

Instanța de apel prin decizia din 13 februarie 2019, a respins cererea de apel depusă de avocatul Ion Dodon în interesele lui Viorel Rotaru.

A admis cererea de apel declarată de SA „Moldtelecom”.

A casat hotărîrea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării prejudiciului moral, emițînd o hotărîre nouă prin care s-a respins ca nefondat capătul de cerere depus de Viorel Rotaru privind încasarea prejudiciului moral.

A micșorat suma încasată de la SA „Moldtelecom” la buget cu titlu de taxă de stat de la 6472,35 lei pînă la 4072 lei, în rest, hotărîrea s-a menținut (f.d.18, 19-29, Vol.II).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluțiile date de către instanțele judecătorești în partea respingerii cererii cu privire la încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică pentru reducerea capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă, sunt greșite.

Conform art. 329 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Conform art. 331 alin. (1) Codul muncii, angajatorul care, în urma îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor sale prevăzute de contractul individual de muncă, a cauzat un prejudiciu material salariatului repară acest prejudiciu integral. Mărimea prejudiciului material se calculează conform prețurilor de piață existente în localitatea respectivă la data reparării prejudiciului, conform datelor statistice.

Conform art. 1418 alin. (1) Cod civil (în redacția pînă la data de 01 martie 2019), în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Având în vedere normele legale enunțate, Colegiul ajunge la concluzia că instanțele inferioare corect au constatat că la caz se atestă că valoarea totală a prejudiciului suportat pentru tratament și protezare așa cum a fost dovedită cu actele depuse la dosar este de 135 745,07 lei, suma pe care angajatorul efectiv SA „Moldtelecom” va fi obligat să o plătească reclamantului în conformitate cu art.196 Codul muncii, potrivit căruia în caz de vătămare a sănătății salariatului ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, salariatului i se compensează salariul (venitul) nerealizat, precum și cheltuielile suplimentare pentru reabilitarea medicală, socială și profesională în legătură cu vătămarea sănătății. Sub acest aspect, angajatorului îi revine obligația de plată a prejudiciului material avînd în vedere că potrivit prevederilor art.225 Codul muncii și Legii privind securitatea și sănătatea în muncă, îi revine obligația să asigure securitatea și sănătatea lucrătorilor sub toate aspectele ce țin de activitatea desfășurată.

În atare situație, argumentele expuse de SA „Moldtelecom” în susținerea recursului, Colegiul le apreciază ca fiind neîntemeiate, avînd în vedere cumulul de probe administrate la dosar și prevederile legale expuse supra or, la materialele

cauzei lipsesc probe pertinente și concludente care să confirme cu certitudine faptul, că prejudiciul material suportat pentru tratament și protezare constituie suma de 65 232,70 lei. La caz, Colegiul reiterează că argumentele recurentului aduse la contestarea hotărârilor, în esență nu constituie decât dezacordul SA „Moldtelecom” cu constatările acestora sub aspectul temeiniciei acțiunii, însă, nu justifică netemeinicia acesteia în raport cu normele de drept material aplicabile raportului litigios.

Cu referire la cuantumul prejudiciului moral, Colegiul relevă că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul jurisprudenței CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Respectiv, în litigiul dedus judecății, Colegiul consideră că suma de 70 000 lei, constituie o satisfacție echitabilă al despăgubirilor și ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege.

Referitor la pretenția privind încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică în cazul reducerii capacității de muncă, Colegiul reține că conform art. 18 alin. (1) și (5) din Legea securității și sănătății în muncă nr.186-XVI din 10 iulie 2008, lucrătorului căruia i s-a evaluat procentul capacității de muncă păstrată ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale i se plătește, din contul unității care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională, pe lângă despăgubirea stabilită de lege, o indemnizație unică, luându-se ca bază salariul mediu lunar pe țară, pentru fiecare procent de pierdere a capacității de muncă, dar nu mai puțin de un salariu anual al accidentatului. Indemnizația unică se plătește persoanelor care au dreptul la aceasta de către unitatea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională, în modul stabilit de Guvern.

Potrivit pct. 1 din Regulamentul cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 513 din 11 august 1993, întreprinderile, organizațiile și instituțiile, indiferent de formele lor de proprietate și de activitate economică, în conformitate cu legislația Republicii Moldova poartă răspundere materială pentru prejudiciile cauzate angajaților de accidente de muncă sau afecțiunile profesionale.

Conform pct. 7 din Regulamentul dat, cuantumul indemnizației unice pentru angajații, cărora li s-a atribuit un anumit grad de pierdere a capacității de muncă în urma unui accident de muncă sau a unei afecțiuni profesionale, se determină din calculul unui salariu mediu lunar valabil în Republica Moldova pe luna premergătoare lunii pierderii capacității de muncă pentru fiecare procent de pierdere a capacității profesionale de muncă, dar nu mai puțin de un salariu mediu anual al accidentatului. Pct. 18 din acest Regulament prevede că, cererea de plată a indemnizației unice se depune la Întreprinderea care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru declanșarea afecțiunii profesionale.

Pct. 21 stipulează că plata indemnizației unice persoanelor care beneficiază de acest drept se efectuează de către Întreprinderea vinovată de producerea

accidentului de muncă sau de declanșarea afecțiunii profesionale din contul mijloacelor proprii.

Potrivit Pct. 3 din Anexa 3 din Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593-XV din 26 decembrie 2002 (în vigoare la momentul producerii accidentului de muncă) nu se calculează primele de asigurare obligatorie de asistență medicală la sumele compensatorii, în limitele stabilite de legislație (diurnele de deplasare și sumele plătite în locul diurnelor, compensarea prejudiciului cauzat angajaților prin mutilare sau prin altă vătămare a sănătății în procesul muncii), cu excepția compensației pentru concediul nefolosit în caz de concediere.

Analizând circumstanțele cauzei, în raport cu prevederile normelor de drept expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea acțiunii în partea încasării indemnizației unice în mărime de 12 606,57 lei or, plata indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă urmare a unui accident de muncă în esență este o plată compensatorie pentru producerea mutilării și vătămării sănătății salariatului produse în procesul muncii.

Cu referire la prevederile art.art.94, 98 Cod de procedură civilă, art.353 Codul muncii, Colegiul va dispune încasarea la bugetul public din contul SA „Moldtelecom”, a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat, în mărime de 378,19 lei, pentru capătul de cerere cu privire la încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică pentru reducerea capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă, de plata căreia reclamantul a fost scutit prin lege la depunerea acțiunii în judecată.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SA „Moldtelecom”, de a admite recursul declarat de Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon, de a casa parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, în partea prin care s-a respins cerința privind încasarea prejudiciului moral, s-a micșorat suma încasată din contul SA „Moldtelecom” la buget cu titlu de taxă de stat și s-a menținut hotărârea primei instanțe prin care s-a respins cerința de încasare a indemnizației unice, și de a casa parțial hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 iulie 2018, în partea respingerii cererii cu privire la încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică pentru reducerea capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de admitere a pretenției. În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019 și hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 11 iulie 2018, urmează a fi menținute.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”, ca fiind neîntemeiat.

Se admite recursul declarat de către Viorel Rotaru, reprezentat de avocatul Ion Dodon.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, în partea prin care s-a respins cerința privind încasarea prejudiciului moral și s-au încasat cheltuieli de judecată și, în această parte se menține hotărârea primei instanțe prin care s-a încasat suma de 70 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 10 000 lei pentru asistență juridică și taxa de stat în mărime de 6472,35 lei.

Se casează în parte decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019 și hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii cererii cu privire la încasarea sumei de 12 606,57 lei cu titlu de indemnizație unică pentru reducerea capacității de muncă, și în această parte se emite o hotărâre nouă prin care:

Se încasează din contul Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” în beneficiul lui Viorel Rotaru suma de 12 606 (douăsprezece mii șase sute șase) lei 57 bani cu titlu de indemnizație unică pentru reducerea capacității de muncă ca urmare a unui accident de muncă.

Se încasează din contul Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 378 (trei sute șaptezeci și opt) lei 19 bani.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019 și hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Rotaru împotriva Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”, intervenienți accesorii Casa Națională de Asigurări Sociale și Compania Națională de Asigurări în Medicină privind încasarea indemnizației unice, repararea prejudiciului material și moral, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh